

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Про Звернення депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України про неприйнятність великого розміру грошової застави на місцевих виборах

Керуючись частиною 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктами 3, 6 частини 2 статті 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», з метою усунення дискримінаційного підходу щодо встановлення Виборчим кодексом України розміру грошової застави,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Прийняти Звернення депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України про неприйнятність великого розміру грошової застави на місцевих виборах, що додається на 4 аркушах.
2. Надіслати Звернення на адресу Верховної Ради України.

**ГОЛОВА
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

О.Ю. БЛЕНЬКИЙ

Звернення
депутатів Полтавської обласної ради до
Верховної Ради України про неприйнятність великого
розміру грошової застави на місцевих виборах

У 2019 році Верховна Рада України ухвалила Виборчий кодекс України з зауваженнями Президента України, який набрав чинності 01 січня 2020 року.

Конституція України гарантує право громадян України бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Грошова застава на виборах є своєрідним підтвердженням серйозності намірів учасників виборчого процесу, обмеженням чи усуненням зловживання громадянином України виборчим правом, передусім за рахунок платників податків, та є превентивним механізмом, який має зменшити вплив на вибори технічних кандидатів, яких реєструють, щоб взяти участь у розподілі місць у виборчих комісіях.

Розцінюємо, як цілком позитивну новацію, скасування грошової застави для кандидатів у місцеві ради та на посади сільських, селищних та міських голів (з кількістю до 90 тисяч виборців). Проте, неприйнятним є збільшення грошової застави для кандидатів у міські голови у містах з кількістю виборців понад 90 тисяч та виборчих списків партій до місцевих рад (обласних та міських з кількістю виборців більше 90 тисяч) майже у 40 разів порівняно з місцевою виборчою кампанією 2015 року. Це особливо обурливо, оскільки не відбулося суттєвих змін у розмірах грошових застав для кандидатів у Президенти України та виборчих списків партій до Верховної Ради України порівняно з розмірами, які були встановлені чинними до ухвалення Виборчого кодексу України законами.

Часткове збільшення грошової застави можна пояснити зростанням з 2015 року мінімальної заробітної плати, до розміру якої прив'язана формула розрахунку розміру грошової застави, але нічим необґрунтоване збільшення грошової застави у 10 разів (4 мінімальні заробітні плати на кожні 10 тисяч виборців порівняно з попередньою формулою 4 мінімальні заробітні плати на кожні 100 тисяч виборців) є надмірно високим, як наслідок, брати участь у виборах можуть тільки ті партії та громадяни, які володіють достатньо великими грошовими коштами.

Так, розмір застави для кандидатів на посаду міського голови м. Києва становить 4005807 грн, що перевищує навіть розмір грошової застави для кандидатів на посаду Президента України та у 375 разів – середньомісячну заробітну плату.

Відповідно до норм Виборчого кодексу України розмір грошової застави для реєстрації громадянина України кандидатом на посаду Президента України становить 3069950 грн, для реєстрації виборчого списку політичної партії – 4723000 грн.

Розмір грошової застави для реєстрації партійного списку в обласні ради
(млн. грн):

1.	Дніпропетровська	4,67
2.	Харківська	3,84
3.	Львівська	3,59
4.	Одеська	3,31
5.	Київська	2,76
6.	Запорізька	2,53
7.	Вінницька	2,30
8.	Полтавська	2,08
9.	Івано-Франківська	1,96
10.	Хмельницька	1,87
11.	Черкаська	1,81
12.	Житомирська	1,79
13.	Закарпатська	1,76
14.	Чернігівська	1,70
15.	Миколаївська	1,62
16.	Сумська	1,61
17.	Рівненська	1,59
18.	Херсонська	1,53
19.	Тернопільська	1,51
20.	Волинська	1,42
21.	Кіровоградська	1,36
22.	Чернівецька	1,28

Розмір грошової застави для реєстрації партійного списку в містах
з кількістю виборців від 90 тисяч і більше (тис. грн):

1.	Київ	4005
2.	Харків	1965
3.	Дніпро	1398
4.	Одеса	1304
5.	Запоріжжя	1077
6.	Львів	1077
7.	Кривий Ріг	926
8.	Миколаїв	661
9.	Маріуполь	586
10.	Вінниця	529
11.	Херсон	472
12.	Полтава	416
13.	Суми	416
14.	Черкаси	397
15.	Чернігів	397
16.	Житомир	378
17.	Хмельницький	378
18.	Кам'янське	340
19.	Івано-Франківськ	340

20.	Кропивницький	340
21.	Чернівці	340
22.	Рівне	321
23.	Тернопіль	321
24.	Кременчук	302
25.	Луцьк	283
26.	Краматорськ	264
27.	Біла Церква	264
28.	Мелітополь	208
29.	Нікополь	170
30.	Ужгород	170

Відповідно до норм Виборчого кодексу України розмір грошової застави для кандидатів на посаду міського голови є ідентичною розміру грошової застави для реєстрації партійного списку в містах з кількістю виборців від 90 тисяч і більше.

Враховуючи вказаний механізм грошової застави витрати на одного виборця для виборів Президента України становлять 0,09 грн, для виборів народних депутатів України – 0,13 грн, а для виборів Київського міського голови – 1,88 грн, Львівського міського голови – 1,89 грн.

Неприйнятним є те, що для загальнонаціональних та місцевих виборів (з кількістю виборців більше 90 тисяч) застосовуються різні принципи для розрахунку розміру грошової застави. І ці принципи дискримінаційні щодо зазначених місцевих рад, в яких розмір грошової застави у розрахунку на одного виборця майже в п'ятнадцять разів більше, ніж на парламентських, і в понад 20 разів більше, ніж на президентських виборах.

Так, сума застави є непомірною і перевищує в рази середній річний дохід в Україні, який становив у 2019 році близько 125 тисяч гривень.

Конституційний суд України у Рішенні від 30 січня 2002 року № 2-рп/2002 констатував, що розмір майнової застави встановлюється залежно від майнової спроможності більшості населення країни. Порушення цієї вимоги може суттєво обмежити кількість претендентів на представницькі мандати, особливо від фінансово малозабезпечених партій та кандидатів у депутати.

Відповідно до міжнародних та європейських стандартів надмірно висока сума грошової застави є проблемою. Усталеним принципом є те, що незаконна дискримінація включає дискримінацію особи на підставі її соціального або майнового статусу. Відповідно сума грошової застави повинна визначатися так, щоб не спричинити перепон для висунення кандидатури іншого кандидата, який знаходиться в менш економічно-вигідному становищі.

Європейський суд з прав людини у справі «Суховецький проти України» відзначив необхідність «встановлення делікатного балансу між конфліктуєчими інтересами: з одного боку, утримання від участі у виборах легковажних кандидатів; а з іншого – можливість реєстрації серйозних кандидатів, включаючи тих, хто може знаходитись у скрутному матеріальному

становищі», тим самим привернувши увагу до неприпустимості дискримінації за майновим критерієм через встановлення надмірно високого розміру застави.

Таким чином, механізм грошової застави, встановлений новим Виборчим кодексом України для кандидатів у міські голови у містах з кількістю виборців понад 90 тисяч та виборчих списків партій до місцевих рад (обласних та міських з кількістю виборців більше 90 тисяч), є дискримінаційним, та таким, що порушує основоположні права громадян України – право бути кандидатом на виборах.

Враховуючи вищевикладене, з метою усунення дискримінації щодо обласних та міських рад з кількістю виборців більше 90 тисяч, просимо внести зміни у Виборчий кодекс України, якими уніфікувати підхід до грошової застави, зменшивши її для зазначених місцевих рад з розрахунку 4 мінімальні заробітні плати на кожні 90 тисяч виборців та підтримати проект Закону «Про внесення змін до статті 225 Виборчого кодексу України (щодо розміру грошової застави)» від 17.01.2020 № 2769.

*Прийнято на пленарному засіданні
сесії обласної ради
сьомого скликання
2020 року*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення «Про Звернення депутатів Полтавської обласної ради
до Верховної Ради України про неприйнятність великого розміру
грошової застави на місцевих виборах»

Розробник проєкту рішення: депутат Полтавської обласної ради Ханко А.М. Проєкт рішення є актом індивідуальної дії.

Мета: є усунення дискримінаційного підходу, що встановлений Виборчим кодексом України до розміру грошової застави.

1. Підстава розроблення проєкту рішення

Проєкт рішення розроблено за власною ініціативою депутата Полтавської обласної ради Ханко А.М.

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Прийняття рішення зумовлене потребою захисту права громадянина України бути кандидатом на виборах.

3. Суть проєкту рішення

Проєкт рішення передбачає прийняття Звернення депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України про неприйнятність великого розміру грошової застави на місцевих виборах.

4. Правові аспекти

Проєкт рішення розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про статус депутатів місцевих рад».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація рішення не потребує фінансових витрат.

6. Позиція заінтересованих осіб/ органів/ сторін

Проєкт рішення не потребує з'ясування позиції заінтересованих сторін.

7. Громадське обговорення

Проєкт рішення не потребує громадського обговорення.

8. Запобігання корупції

У проєкті рішення відсутні правила чи процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

9. Прогноз результатів

Прийняття рішення дасть змогу звернутися до Верховної Ради України про неприйнятність великого розміру грошової застави на місцевих виборах.

**Депутат Полтавської
обласної ради**

А.М. Ханко